

[Martin.]

lidt. Vi har jo ikke drevet det så vidt i velstand eller inflation her i landet, at alle har 2 000 kr. at købe statsobligationer for. Der er jo også en del, som har disse penge, men som hellere vil købe noget andet for dem. Vi ved altså ikke noget om, hvor stort dette lån vil blive. Det praktiske skøn afhænger af, hvor stærkt fantasi og dømmekraft er blandet i éns evner. Jeg tror, at forskellen på teori og praksis her nogenlunde vil komme til at svare til, hvad Storm Petersen siger. En af hans elskelige vagabonder spørger en af kammeraterne: „Kan du forklare mig, hvad forskel der er på teori og praksis?“. „Ja“, siger den anden, „ser du, når vi to går og taler om, hvad vi ville gøre, hvis vi havde 1 million eller 1 milliard, så er det teori. Men praksis er, at jeg mangler 27 øre i at have den fornødne købekraft til en bajer!“. Der er altså et meget vidt spillerum, og det er der også her. Jeg tror ikke, vi kommer ud i noget, hvor vi ikke kan bunde, men det er dog et spørgsmål, der må tages op.

Så kommer vi til det andet af professor Bircks spørgsmål: hvad skal lånet bruges til? Det siges der ikke noget om. Der følger ingen brugsanvisning med. De ærede forslagsstillere har vel ment, at det fandt den højtærede finansminister nok ud af, og det gør han sikkert også. Det lod i øvrigt ikke til, at den højtærede finansminister var fuld af stormende begejstring over den bemyndigelse, man her foreslår at give ham. Jeg fik også det indtryk, at den højtærede finansminister havde taget det nytårsforsæt, at nu ville han ikke mere færdes så meget på lånevejen, som han tidligere har gjort, nu ville han søge at skaffe dækning for statens finansieringsbehov ved at spinke og spare, sådan som vi andre jo må gøre det. Det er derfor næsten synd at friste den højtærede finansminister med et sådant forslag; og man kan jo heller ikke helt have tillid til, at loven vil blive anvendt rigtigt.

Den højtærede finansminister blev meget fornærmet, da det ærede medlem hr. Thestrup forleden talte om, at statsopsparring var similiopsparing: det er ikke similiopsparing, når staten samler penge sammen til et lokomotiv eller et hospital eller en skole; det er fornærmeligt at tale

om similiopsparing. Hvis en dame har store smykker, bliver hun også fornærmet, hvis man antyder, at udsmykningen er simili — det tror jeg da; jeg har aldrig prøvet det; men jeg tror, hun vil blive fornærmet, og navnlig hvis det er simili. Derfor er det selvfølgelig ikke så underligt, at den højtærede finansminister bliver fornærmet. Professor Birck brugte det udtryk om statsgælden, at den skabte kvasiformuer. Den skabte formuer, hvortil der ikke svarede rentegivende aktiver, ikke svarede aktiver, som gav dækning for den rente, som skulle betales, og derfor var han meget imod den slags ting.

Det er altså rigtigt nok, at der skal opsparing til for at bygge hospitaler. Det er investering, når staten anskaffer sig et lokomotiv eller bygger en skole eller en aldersrentebolig eller et folkepensionat, hvad man nu skal til at kalde det. Det er opsparing, og det er også kapital, der skabes, men det er altså, hvad professor Birck kalder kvasiformue. Det er noget, der ikke giver rente. Det er noget, der i fremtiden skaber en byrde for samfundet og ikke indtægt. Derfor må det være afgørende, at der, når der foretages den slags investeringer, som i fremtiden vil betyde større byrder, også i høj grad foretages investeringer, som giver udbytte, som kan betale det underskud, de andre investeringer, de statslige og andre offentlige investeringer, skaber. Der klages jo over, at statsbudgettet efterhånden bliver meget omfattende og uoverskueligt, men der er dog et træk, som er temmelig klart, og det er, at praktisk talt alle statsinvesteringer giver underskud, og når staten endelig har overskud i sit regnskab, får den det over skatterne, som indvindes ved investeringer i erhvervslivet.

Nu har altså den højtærede finansminister bebudet, at staten skal til at låne mindre — det kan vi selvfølgelig kun give tilslutning til — og så vil man overlade kapitaldannelsen til det fri næringsliv, således at der ikke skulle blive konkurrence mellem statens investeringer og investeringerne i det private liv. Det er jo alt sammen godt, men det peger i en noget anden retning end det forslag, der her foreligger.

Vi har jo talt meget om, at der bruges for meget, konsumet er for stort, og opsparingen er for lille, og der investeres